

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL V. M. 2016-11-02 SKUNDO**

2017 m. rugpjūčio 22 d. Nr. S-184 (7-257/2016)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:

komisijos narės, pavaduojančios Komisijos pirmininkę
komisijos narių

Linos Vosylienės – pranešėja
Martyno Endrijaičio
Rasos Stravinskaitės
Andriaus Veniaus

sekretoriaujant

Ramutei Matkevičienei

mokestinio ginčo šalims nedalyvaujant

2017 m. rugpjūčio 22 d. posėdyje išnaginėjusi V. M. (toliau – Pareiškėjas) 2016-11-02 skundo dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2016-10-07 sprendimo Nr. 331A-90774 nagrinėjimo atnaujinimo klausimą, n u s t a t ė:

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija) 2016-12-20 posėdyje, dalyvaujant Pareiškėjo atstovui advokatui M. P. bei mokesčių administratoriaus atstovei I. T. , išnaginėjo Pareiškėjo 2016-11-02 skundą dėl Inspekcijos 2016-10-07 sprendimo Nr. 331A-90774. Pareiškėjas 2016-11-02 skunde bei jo atstovas mokestinio ginčo nagrinėjimo Komisijos posėdyje metu nesutikimą su ginčijamu Inspekcijos sprendimu grindė Šiaulių apygardos teismo 2016-11-08 sprendimu civ. byloje Nr. e2-578-357/2016, kuris ginčo nagrinėjimo metu buvo apskūstas apeliacine tvarka Lietuvos apeliaciniam teismui. Atsižvelgdama į šią aplinkybę, Komisija 2017-01-04 protokoliniu sprendimu Nr. PP-2 (7-257/2016) sustabdė Pareiškėjo 2016-11-02 skundo dėl Inspekcijos 2016-10-07 sprendimo Nr. 331A-90774 nagrinėjimą iki įsiteisės Šiaulių apygardos teismo 2016-11-08 sprendimas civ. byloje Nr. e2-578-357/2016.

Komisija 2017-07-13 gavo įsiteisėjusio Šiaulių apygardos teismo 2016-11-08 sprendimo civ. byloje Nr. e2-578-357/2016 nuorašą bei Pareiškėjo prašymą atnaujinti jo 2016-11-02 skundo dėl Inspekcijos 2016-10-07 sprendimo Nr. 331A-90774 nagrinėjimą.

Atsižvelgusi į tai, kad neliko aplinkybių, dėl kurių Pareiškėjo skundo nagrinėjimas buvo sustabdytas, taip pat į aplinkybę, jog Pareiškėjo skundas iš esmės buvo išnagrinėtas Komisijos 2016-12-20 posėdyje, Komisija 2017-08-22 posėdyje Pareiškėjo skundo nagrinėjimą atnaujina ir priima sprendimą iš esmės.

Inspekcija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 87 straipsniu, mokesčių įstatymais, Mokesčio ir baudos už administracinę teisės pažeidimą permokos (skirtumo) įskaitymo taisyklėmis, patvirtintomis Inspekcijos viršininko 2004-12-07 įsakymu Nr. 1A-186 „Dėl mokesčio ir baudos už administracinę teisės pažeidimą permokos (skirtumo) grąžinimo (įskaitymo)“, ir išnagrinėjusi Pareiškėjo 2016-09-14 prašymą grąžinti (įskaityti) mokesčio ir (arba) baudos už administracinę teisės pažeidimą permoką (skirtumą) Nr. (17.16-40) GES-403687, ginčijamu 2016-10-07 sprendimu Nr. 331A-90774 nusprendė negrąžinti (neįskaityti) 5490,24 Eur mokesčių permokos (skirtumo), nes, Šiaulių apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos duomenimis, Pareiškėjas gavo iš E. P. IĮ nekilnojamojo turto nuomos pajamų (2012 m. – 36000 Lt, 2013 m. – 36000 Lt, 2014 m. – 36000 Lt, 2015 m. – 10426,32 Eur) ir jų nedeklaravo. Pareiškėjui yra prievolė tikslinti metines pajamų deklaracijas (formos GPM308) už 2012–2015 m. ir deklaruoti nekilnojamojo turto nuomos pajamas.

Pareiškėjas nesutinka su ginčijamu Inspekcijos 2016-10-07 sprendimu Nr. 331A-90774 ir 2016-11-02 skunde nurodo 2010-05-01 su E. P. įmone sudaręs negyvenamųjų patalpų nuomos sutartį (toliau – Nuomos sutartis), pagal kurią Pareiškėjas iki 2019-05-10 įmonės veiklai išnuomojo patalpas, o E. P. įmonė įsipareigojo kiekvieną mėnesį mokėti po 3000 Lt (868,86 eurų) nuomos mokesť. Su įmonės vadovu buvo sutarta, kad sąskaitos už patalpų nuomą bus išrašomos vieną kartą per metus. Taip išrašytas sąskaitas faktūras už 2010 m. (2010 m. gegužės–gruodžio mėn.) bei 2011 m. (2011 m. sausio–gruodžio mėn.) įmonė apmokėjo. Pareiškėjas atitinkamai šias pajamas deklaravo ir sumokėjo gyventojų pajamų mokesť (toliau – GPM). Už 2012, 2013, 2014, 2015 m. E. P. įmonė jai pateiktų sąskaitų faktūrų iki šiol neapmokėjo. Išrašydamas sąskaitas faktūras Pareiškėjas teigia supratęs, kad privalo sumokėti GPM, tą kasmet ir padarydavęs.

Skunde nurodoma, jog Pareiškėjas savo kaip fizinio asmens / ūkininko apskaitą vedė ir tvarkė pats, be specialistų pagalbos. 2003-06-01–2010-07-30 bei 2014-05-02–2015-08-26 laikotarpiais Pareiškėjas buvo UAB „P1“ (šiuo metu išregistruota) vadovas, todėl buvo susipažinęs su esminiais buhalterinės apskaitos / mokestiniais pagrindais. Viena iš esminių taisyklių, Pareiškėjo supratimu, yra ir buvo ta, jog mokestinės prievolės valstybei atsiranda nuo atitinkamos sąskaitos išrašymo momento. Būtent tokią nuostatą numato, pavyzdžiui, Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 14 str. 1 dalis. Įsitikinęs šios taisyklės visuotinumu ir nekintamumu, vadovaudamasis minėtu principu, Pareiškėjas teigia deklaravęs pajamas, gautinas pagal Nuomos sutartį, t. y., išrašęs atitinkamą sąskaitą už patalpų nuomą, sąskaitose nurodytas gautinas pajamas įtraukdavo į atitinkamų kalendorinių metų pajamų deklaracijas ir sumokėdavo valstybei nuo deklaruotų pajamų priklausančius mokėti mokesčius.

Nurodoma, jog Pareiškėjas, supratęs, kad E. P. įmonės pažadais apmokėti sąskaitas tikėti toliau nebegalima, 2016-02-22 kreipėsi į Šiaulių apygardos teismą dėl skolos priteisimo iš šios įmonės. Šiuo metu civilinė byla Nr. e2-578-357/2016 yra išnagrinėta, teismas savo sprendimą turi paskelbti 2016-11-08.

Skunde cituojama Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ) 8 str. 1 dalyje įtvirtinta nuostata, jog pajamos pripažįstamos jų gavimo momentu ir nurodoma, jog Pareiškėjas kreipėsi konsultacijos į Inspekcijos Šiaulių teritorinį padalinį, kurio specialistai paaiškino, jog iš tiesų pajamas pagal Nuomos sutartį Pareiškėjas gali deklaruoti ne atitinkamos sąskaitos išrašymo, o faktiško pajamų gavimo metais. Gavęs tokią informaciją, Pareiškėjas nedelsiant pateikė patikslintas metines pajamų deklaracijas už 2012–2015 m., kurias Inspekcijos Šiaulių teritorinis padalinys priėmė. Pareiškėjas 2016-09-14 pateikė Inspekcijai prašymą grąžinti 5490,24 Eur GPM permoką.

Pareiškėjas 2016-10-14 gavo skundžiamą Inspekcijos sprendimą, kad mokesčio permoka jam nebus grąžinama ir paaiškinimą, kad, Šiaulių AVMI duomenimis, Pareiškėjas gavo iš E. P. IĮ nekilnojamojo turto nuomos pajamų (2012 m. – 36000 Lt, 2013 m. – 36000 Lt,

2014 m. – 36000 Lt, 2015 m. – 10426,32 Eur) ir jų nedeklaravo. Pareiškėjui kyla prievolė tikslinti metines pajamų deklaracijas už 2012–2015 m. ir deklaruoti nekilnojamojo turto nuomos pajamas. Žodžiu Pareiškėjui buvo paaiškinta, kad E. P. įmonė pateikė duomenis, kad nuomos mokesčių yra sumokėjusi.

Pareiškėjas skunde nurodo, kad E. P. IĮ (nuomininkas) kaip kiekvienas juridinis asmuo savo turto apskaitą privalo vesti griežtai laikydamasis Buhalterinės apskaitos įstatymo (toliau – BAĮ) reikalavimų. Šis įstatymas imperatyviai reglamentuoja finansinių operacijų įforminimą. Pagal BAĮ 6 str. 2 dalį į apskaitą privaloma įtraukti visas ūkines operacijas ir ūkinius įvykius, susijusius su turto, nuosavo kapitalo, finansavimo sumų, išpareigojimų dydžio arba struktūros pasikeitimu. Remiantis minėto įstatymo 12 str. 1 dalimi, visos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai turi būti pagrįsti apskaitos dokumentais, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje numatytą atvejį. Apskaitos dokumentai surašomi ūkinės operacijos ir ūkinio įvykio metu arba jiems pasibaigus ar įvykus. Nurodyto straipsnio 2 dalyje nustatyta, jog ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai, kurie negali būti pagrįsti apskaitos dokumentais, pagrindžiami su jais susijusių ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių apskaitos dokumentais ir (arba) surašant buhalterinę pažymą. Buhalterinę pažymą pasirašo asmenys, turintys teisę surašyti ir pasirašyti arba tik pasirašyti apskaitos dokumentus.

Grynąjų pinigų priėmimo, išmokėjimo, jų apskaitos ir laikymo tvarką nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija (BAĮ 6 str. 5 dalis). Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000-02-17 nutarimu Nr. 179 (toliau – Taisyklės), 4 punkte nustatyta, jog pinigai iš kasos išmokami pagal kasos išlaidų orderį. Pinigai išmokami ir pagal kitus atitinkamai įformintus dokumentus (mokėjimo žiniaraštį, prašymą išduoti pinigus, sąskaitas ir kitus dokumentus), išrašius kasos išlaidų orderį. Kasos pajamų ir išlaidų orderius pasirašo ūkio subjekto vadovo patvirtinti asmenys, turintys teisę surašyti ir pasirašyti arba tik pasirašyti kasos pajamų ir išlaidų orderius (Taisyklių 41 p.). Pinigų gavėjas, priimdamas pinigus, pasirašo kasos išlaidų orderyje, kuriame įrašoma gautoji suma: eurais – žodžiais, centais – skaitmenimis (Taisyklių 5 p.). Išmokėti pinigus iš kasos fiziniams asmenims, kurie nėra ūkio subjekto darbuotojai, leidžiama tik pagal kiekvienam fiziniam asmeniui atskirai išrašytus kasos išlaidų orderius (Taisyklių 6 p.).

Skunde tvirtinama, jog E. P. įmonė neturi, nepateikė ir negali pateikti jokio rašytinio įrodymo, kad apmokėjo Pareiškėjo pateiktas sąskaitas už patalpų nuomą 2012, 2013, 2014 bei 2015 m. Tokie dokumentai neegzistuoja, Pareiškėjas nėra matęs / pasirašęs kasos išlaidų orderių apie gautas nuomos pajamas 2012–2015 m., bankinių pavedimų iš įmonės taip pat nėra gavęs. Todėl Pareiškėjas teigia nesuprantantis, kokie pateikti E. P. duomenys įtikino Šiaulių AVMI.

Pareiškėjas skunde tvirtina, kad pirminėse 2012–2015 m. metinėse pajamų deklaracijose deklaravo pajamas pagal Nuomos sutartį ne todėl, kad tokias pajamas realiai gavo, o todėl, jog klaidingai vertino gyventojų mokesčines prievoles reglamentuojančius teisės aktus (jų neišmanė). Išsiaiškinęs tikrąsias mokesčines taisykles, Pareiškėjas metines pajamų deklaracijas pakoregavo. Pareiškėjas taip pat pažymi, kad E. P. įmonė Inspekcijai teikia žinomai neteisingus duomenis apie jam sumokėtas nuomos pajamas už 2012–2015 m.

Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, skunde prašoma panaikinti Inspekcijos 2016-10-07 sprendimą Nr. 331A-90774 ir pavesti priimti naują sprendimą – gražinti Pareiškėjui mokesčio permoką.

Komisija konstatuoja, jog Inspekcijos 2016-10-07 sprendimas Nr. 331A-90774 naikintinas. Ginčas šioje byloje kilo dėl to, ar mokesčių administratorius pagrįstai atsisakė gražinti Pareiškėjui 5490,24 Eur GPM permoką.

Mokesčio ginčo byloje nustatyta, kad Pareiškėjas 2016-09-14 pateikė mokesčių administratoriui prašymą gražinti iš viso 5490,24 Eur GPM permoką. Inspekcija skundžiamu 2016-10-07 sprendimu Nr. 331A-90774 Pareiškėjui ginčo permokos negrąžino, nes, Šiaulių apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos duomenimis, Pareiškėjas gavo iš E. P. IĮ nekilnojamojo turto nuomos pajamas (2012 m. – 36000 Lt, 2013 m. – 36000 Lt, 2014 m. –

36000 Lt, 2015 m. – 10426,32 Eur) ir jų nedeklaravo. Pareiškėjui yra prievolė tikslinti metines pajamų deklaracijas (formos GPM308) už 2012–2015 m. ir deklaruoti nekilnojamojo turto nuomos pajamas.

Pareiškėjas, nesutikdamas su Inspekcijos 2016-10-07 sprendimu Nr. 331A-90774, 2016-11-02 skunde Komisijai tvirtina nekilnojamojo turto nuomos pajamų iš E. P. IĮ negavęs, todėl neturėjęs prievolės jų deklaruoti, apskaičiuoti nuo šių pajamų GPM ir sumokėti jį į biudžetą. Pasak Pareiškėjo, E. P. IĮ teikia mokesčių administratoriui žinomai neteisingus duomenis apie jam sumokėtas nuomos pajamas už 2012–2015 m. Šiuos savo tvirtinimus Pareiškėjas grindžia Šiaulių apygardos teismo 2016-11-08 sprendimu civ. byloje Nr. e2-578-357/2016, kuriuo teismas priteisė Pareiškėjui iš E. P. IĮ ir subsidiariai iš E. P. 41705,28 Eur skolą už patalpų nuomą 2012–2015 m. Taigi, pagal nurodytąjį Šiaulių apygardos teismo sprendimą nekilnojamojo turto nuomos pajamų 2012–2015 m. iš E. P. IĮ Pareiškėjas nėra gavęs.

Pagal 2002-07-02 GPMĮ Nr. IX-1007 5 str. 1 dalį GPM objektas yra gyventojų pajamos, pagal GPMĮ 3 straipsnį (2008-12-23 įstatymo Nr. XI-111 redakcija) pajamų mokesčių moka pajamų gavęs ir (arba) pajamų uždirbęs gyventojas. GPMĮ 8 str. 1 dalyje (2008-12-23 įstatymo Nr. XI-111 redakcija) nustatyta, kad pajamos pripažįstamos jų gavimo momentu, o to paties straipsnio 2 dalyje (2004-04-08 įstatymo Nr. IX-2103 redakcija) nurodyta, jog pajamų, išskyrus pozityviasias pajamas bei priskiriamas Europos ekonominių interesų grupės pajamas, gavimo momentu laikomas momentas: 1) kai pajamos bet kokia forma faktiškai gaunamos <...>. Apibendrinant pacituotas GPMĮ nuostatas darytina išvada, jog prievolė mokėti GPM kyla nuolatiniam Lietuvos gyventojui, kuris *faktiškai* bet kokia forma *gavo pajamų*.

Mokestinio ginčo byloje Pareiškėjas pateikė 2017-07-05 įsiteisėjusį Šiaulių apygardos teismo 2016-11-08 sprendimą civ. byloje Nr. e2-578-357/2016, kuriuo teismas priteisė Pareiškėjui iš E. P. IĮ ir subsidiariai iš E. P. 41705,28 Eur skolą už patalpų nuomą 2012–2015 m. 1999-01-14 Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 (toliau – ABTĮ, 2016-06-02 įstatymo Nr. XII-2399 redakcija) 57 str. 2 dalis numato, jog faktai, nustatyti įsiteisėjusiu teismo sprendimu vienoje administracinėje ar civilinėje byloje, iš naujo neįrodinėjami nagrinėjant kitas administracines bylas, kuriose dalyvauja tie patys asmenys. Kaip yra nurodęs LVAT savo praktikoje, vadovaujantis šia nuostata, prejudicinę galią teismo procese turi ir neįrodinėtiniomis aplinkybėmis (faktais) pripažįstamos tos aplinkybės (faktai), kurie buvo nustatyti įsiteisėjusiu, t. y. *res judicata* galią įgijusiu teismo sprendimu. Būtent įsiteisėjęs teismo sprendimas, kaip teisės taikymo aktas, pasižymi išskirtine teisine galia ir yra privalomas visiems asmenimis ir visoms valdžios institucijoms (Teismų įstatymo 9 straipsnis). Tokio sprendimo priėmimas ir atitinkamų faktų (aplinkybių) konstatavimas jame reiškia, kad šalių ginčas yra išspręstas galutinai, visiems laikams ir teismo nustatytos aplinkybės (faktai) nebegali būti revizuojami kokių nors kitų institucijų (LVAT 2012-01-16 nutartis adm. byloje Nr. A⁴³⁸-54-12).

Atsižvelgiant į tai, kad įsiteisėjusiu Šiaulių apygardos teismo 2016-11-08 sprendimu civ. byloje Nr. e2-578-357/2016 yra nustatytas faktas, kad Pareiškėjas šiame mokestiniame ginče aptariamų nekilnojamojo turto nuomos pajamų iš E. P. IĮ negavo, darytina išvada, jog Pareiškėjui, remiantis aukščiau pacituotomis GPMĮ nuostatomis, neatsirado prievolė deklaruoti nekilnojamojo turto nuomos pajamas bei mokėti nuo jų GPM. Todėl Inspekcijos 2016-10-07 sprendimas Nr. 331A-90774 negražinti Pareiškėjui 5490,24 Eur GPM permokos laikytinas nepagrįstu ir yra naikintinas.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 156 str. 1 dalimi, 155 str. 4 dalimi, n u s p r e n d ž i a:

1. Atnaujinti Komisijos 2017-01-04 protokoliniu sprendimu Nr. PP-2 (7-257/2016) sustabdyto Pareiškėjo 2016-11-02 skundo dėl Inspekcijos 2016-10-07 sprendimo Nr. 331A-90774 nagrinėjimą.
2. Panaikinti Inspekcijos 2016-10-07 sprendimą Nr. 331A-90774.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 str. 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 str. 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, sprenddami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos narė, pavaduojanti Komisijos pirmininkę

Lina Vosyliene

Komisijos nariai

Martynas Endrijaitis

Rasa Stravinskaitė

Andrius Venius